

DIALOGINEN VUOROVAIKUTUS

Eija Himanen

04.04.2011

Päivän teemat

- Heijasta syvemmin
 - Keskustele kunnioittavasti
 - Kuljeta
 - Vahvasti muutospuheeseen
 - Valitse viisaasti
- => Olisiko dialogisella ajattelulla jotakin annettavaa iltapäivän pajojen aiheisiin?

Dialogi ja dialogisuus

- Dialogi – vuoropuhelu (kaksi monologia limittäin tai enemmän)
- Dialogisuus – asenne, suhde maailmaan ja toiseen ihmiseen

Dialogisuuteen perustuvan vuorovaikutuksen lähtökohtia

- Toinen ihminen ei ole ongelma/objekti, vaan mysteeri, jonka voi kohdata.
- "Minä – se" suhteesta "minä – sinä" suhteeseen.
- Toinen ihminen on aina enemmän kuin voin ymmärtää.
- Kukaan ei omista todellisuutta, se syntyy vuorovaikutuksessa.
- Tarinallisuus: erilaiset tarinat pyrkivät kuvaamaan todellisuutta, mutta ovat aina rajallisia

VUOROPUHELU

- Omien ajatusten ilmaisua ja toisen kuuntelua.
- Kuuntelu sisältää
 - sanallisen
 - sanattoman vuorovaikutuksen kuuntelun - sanojen takana olevan kuulemisen

VUOROPUHELU VOI JOHTAA DIALOGISEEN VUOROVAIKTUKSEEN

- Kuunteluun ilman vastarintaa, arvottamista
- Ymmärryksen etsimiseen
- Suostumiseen uusien näkökulmien löytymiseen
- Tulemaan alttiiksi oman ajattelun muuttumiselle
- Oman "oikeassa olemisen" tarpeesta ja toisen ajattelun muuttamisesta luopumiseen

DIALOGINEN VUOROVAIKUTUS

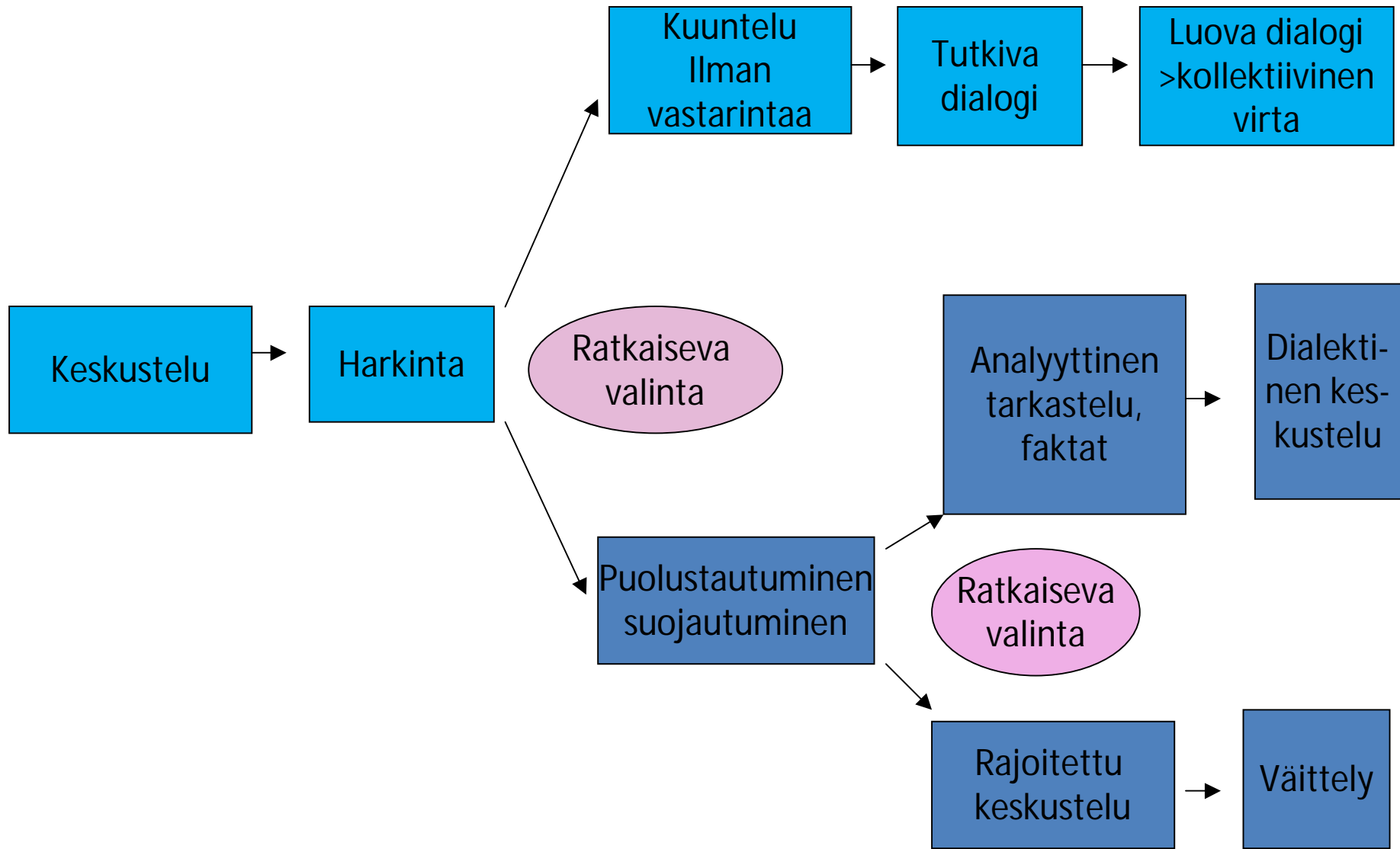
- On yhdessä ajattelemisen tila.
- Yhteys perustuu erilaisuuden myöntämiselle, kuuntelemiselle ja arvostamiselle.
- Päämäärä ei ole yhteisymmärrys, vaan yritys ymmärtää sekä itseä että toista.
- Yhteydessä oleminen tuottaa jatkuvasti ymmärrystä, jonka avulla saattaa syntyä yllättäviä ratkaisuita.

Eija Himanen

jatkuu

- Dialogisessa keskustelussa pyritään löytämään uusia tulokulmia asiaan ja lisäämään eiotietämistä.
- Keskustelua ohjaa kuuntelu, "mitä haluat sanoa", ei "mitä minä haluan tietää".
- Minun ei tarvitse muuttaa toista, mutta hän saattaa muuttua.

Eija Himanen

VALITSE, mikä asiakkaan puheessa on tavoitteen suunnassa ja jatka siitä.

KULJETA asiakkaan puhetta/sanontoja.

KUNNIOITA, arvosta sitä mikä on mielestäsi arvostettavaa.

Työntekijän tehtävä on pitää keskustelua tarkoituksenmukaisissa linjassa.

Dialogisuus edellyttää kuuntelun ja puhumisen erottamista

- Tunnesisältöjen kuuleminen perusteluiden lisäksi **arvottomatta**
- Oman **vastauksen miettimisen siirtäminen** tuonnemmaksi,
- Kuuntelu **liittolaisen tavoin**, hyvään tarkoitukseen uskoen

Dialogin edellytyksiä

- Kyky kunnioittaa aidosti, asiakkaan "totuuksien" hyväksyminen lähtökohdiksi
- Hiljaisuuden sietäminen
- Omien ajatusten ja tunteiden tunnistaminen
- Uteliias kysyminen
- Halu oppia ymmärtämään syvemmin
- Kyky sietää epävarmuutta, tyhjän päälle joutumista
- Rohkeus konstruoida todellisuutta yhdessä

Dialogisuus mahdollistaa

- Toisilta oppimista, ajatusten avartumista
- Mielikuvia menneestä ja tulevasta
- Tunteen ja hankaluuksien jakamista, tuen saamisen
- Uusia näkökulmia, erilaisuuden näkemistä rikkautena
- Sitoutumista yhteiseen haasteeseen

"Pätevyyden" kokemisesta

seuraa helposti tarve saada toinen ymmärtämään, mistä omasta mielestä on kysymys erityisesti silloin, kun oma huoli on iso ja herättää paljon tunteita.

=> pettymys: "ei mene perille"

Pettymyksen tunne laittaa omassa mielessä liikkeelle muita tunteita.

=> yritys muuttaa toisen ajattelua entistä voimallisemmin

Jos toinen on toimenpiteiden kohde

- Häntä tulkitaan ja analysoidaan omista lähtökohdista käsin
- Etäisyys/erilaisuus kirkastuu
- Suhteessa vain toisella valta määrittellä, luokitella, selittää.

Kun alkaa luulla tietävänsä,
kuunteleminen loppuu.

Ymmärtäminen on yhteisen mielikuvan
löytämistä.

Ymmärrys auttaa löytämään tietä
muutokseen ja helpotukseen.

Asiakkaan tuomia haasteita

Asiakkaan

- puhe ei tunnu luotettavalta
- puhe on käsittämätöntä
- taipumus myötäillä kevyesti
- taipumus haastaa väittelyyn . . .

=> Dialoginen vuorovaikutus syntyy hitaasti ja vaatii työntekijältä kärsivällisyyttä

DIALOGINEN VUOROVAIKUTUS
EI OLE "PIKALÄÄKE",
MUTTA VOI OLLA MERKITTÄVÄ
KOKEMUS ASIAKKAALLE.